

УДК 930.22(477)"1960/1970"

В. В. ГОРЕВА*

**ІНФОРМОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ
В ДОКУМЕНТОЗНАВСТВІ УКРАЇНИ У 60–70-х РОКАХ ХХ ст.
(на прикладі досліджень Української філії
науково-дослідного інституту планування
і нормативів при Держплані СРСР у м. Києві)**

На основі проведеного історіографічного аналізу наукової продукції Української філії науково-дослідного інституту планування і нормативів при Держплані СРСР у м. Києві висвітлюються інформологічні підходи до удосконалення комплексної системи планомірного розвитку управління народного господарства, у тому числі з використанням засобів автоматизації, на прикладі документальних інформаційних потоків Уккранаргоспу, Ради Міністрів УРСР, наукових установ та інших закладів.

Ключові слова: інформація; інформологія; документалістика; діловодство; управлінське документознавство; документальні потоки; оптимізація управління.

Останнє десятиліття ХХ – початок ХХІ ст. характеризується підвищеним інтересом науковців до теоретичних, науково-технологічних проблем документознавства, вирішення яких є запорукою успішного розвитку цієї дисципліни. Проте деякі аспекти історичного дослідження напрямів розвитку документознавства є недостатньо вивченими¹. Зокрема, потребують детального вивчення інформологічні розвідки в управлінському документознавстві, що здійснювалися в 1960–1980-і рр. на теренах УРСР фахівцями Української філії науково-дослідного інституту планування і нормативів при Держплані СРСР в м. Києві². Поглиблений аналіз архівного фонду Української філії, що зберігається в ЦДАВО України і містить справи з проблематики, дотичної до документознавчої, свідчить про інформаційні підходи до вивчення документальних потоків державних установ як складової частини інформаційної моделі управління народним господарством в історичному ракурсі. Мета нашої статті – висвітлити новаторство Української філії в становленні документознавчих, інформологічних досліджень, розглянути прогресивні ідеї та погляди науковців щодо аналізу документально-інформаційних систем.

Починаючи з кінця 1950-х рр., в СРСР збільшуються обсяги потоків службової інформації, що зумовлювало необхідність запровадження

---

* *Горева Вікторія Володимирівна* – завідувач сектору нормативно-методичного забезпечення діловодства управління діловодства, формування і зберігання НАФ Державного комітету архівів України.

засобів електронно-обчислювальної техніки для зберігання та опрацювання службової інформації³. Це завдання стає одним з пріоритетних у дослідженнях інформатики, яка зароджувалась в СРСР у 1960-х рр. Процеси інформатизації, становлення інформаційного суспільства сприяли утворенню концепції соціальної інформатики як науки, що вивчає інформацію в системах біологічної, технічної і соціальної природи. Цю сукупність знань розуміють як інформологію⁴.

У 1974 р. В. І. Сіфоров зазначив: “Наука про інформацію, або, як ми будемо її називати, інформологія, що зародилася в ХХ ст., є суттєво важливою ланкою сучасної науково-технічної революції”⁵. В іншій своїй роботі він говорить про сутність нової науки, наполягаючи на тому, що інформологія – це наука про процеси і закони передавання, розподілення, опрацювання і перетворення інформації⁶. На його думку, інформологія вивчає процеси кодування, декодування, запам’ятовування, зберігання, пошуку, доставляння, порівняння, відображення, виробництва, перетворення, споживання інформації. У 1990 р. А. Д. Урсул, аналізуючи формування узагальнюючих наук про інформацію, приходять до висновку, що загальна інформаційна наука (інформологія) є узагальненням трьох галузей інформатики, що вивчають форми руху матерії в неживій природі (включаючи техніку), живій природі і суспільстві⁷. Нині вчені визначають інформологію (науку про інформацію), як науку про природу, що вивчає властивості функціонування інформації як однієї з фундаментальних філософських категорій світорозуміння, загальної властивості (атрибути) сукупності матеріального і духовного світів, одного із загальних універсальних проявів властивостей простору і часу, руху і енергії, однієї із головних умов життя на Землі і процесів у Космосі. При цьому сама інформація представлена як філософська категорія, універсальний атрибут сукупності матеріального і духовного світів людини і Всесвіту. На їх думку, інформологія – інтегративна галузь знань, що виконує метанаукові та методологічні функції стосовно тих специфічних наук, для опису змісту і методів яких в якості ключового слова і основоположного поняття виступає інформація. Це, наприклад, кібернетика, синергетика, семіотика, інформатика тощо. При цьому інформологія, маючи ранг метанауки, одночасно є комплексною, міждисциплінарною науковою галуззю знань⁸.

У СРСР у 1960-х рр. відбулося виокремлення документалістики як науки, що застосовує інформологічні підходи у вивченні документальних потоків та процесів, пов’язаних з ними. Її розуміли як прикладну галузь кібернетики, що вивчає властивості документа і документальної інформації, організацію документальних потоків і масивів, зокрема в архівах, бібліотеках та музеях⁹. Документалістика пов’язувала документаційні процеси з технічними засобами опрацювання, зберігання та видачі інформації, що містяться в документах, та інформації про самі документи¹⁰.

У той час на території УРСР діяла наукова інституція, фахівці якої здійснювали методичні і методологічні дослідження проблем удосконалення управління, виходячи з інформологічних аспектів. Йдеться про Українську філію науково-дослідного інституту планування і нормативів при Держплані СРСР у м. Києві (далі – Українська філія), що була створена у січні 1966 р. на базі Лабораторії вдосконалення організації управління промисловістю при СКБ заводу верстатів-автоматів ім. М. Горького Київського Раднаргоспу¹¹. Основними завданнями Української філії було проведення разом з НДПіН наукових досліджень і участь у розробленні методичних і методологічних проблем планування в промисловості, а також використання природних ресурсів й охорони навколишнього середовища; методичних проблем удосконалення систем керування та впровадження в планування економіко-математичних методів і обчислювальної техніки.

У наукових звітах Української філії в 60–80-х рр. XX ст. увагу дослідників серед інших привертало питання опрацювання документальних інформаційних потоків, зокрема на прикладі Укруднаргоспу, Ради Міністрів УРСР, наукових установ та інших закладів. Їх аналіз здійснювався з метою подання пропозицій щодо удосконалення комплексної системи планомірного розвитку управління народним господарством, у тому числі з використанням засобів автоматизації¹².

Так, у звіті за темою “Пропозиції з удосконалення організації документальних систем планових і господарських органів (на основі застосування теорії масового обслуговування)”¹³, який датований 1966 роком, фахівці Української філії досліджували наукові основи організації і удосконалення документальних систем, застосовуючи серед інших інформологічні підходи. Діловодство установи ними розглядалося як система документального обслуговування, яка складається з низки локальних систем і процесів. Для оптимізації і удосконалення цієї системи необхідно було максимально механізувати працю. Проте на той час не існувало основних методів розрахунку основних параметрів, що впливають на вибір засобів механізації технологічних процесів діловодства, і не були визначені самі параметри¹⁴. Тому метою цієї роботи стало розроблення оптимальних принципів і методів для розрахунку документальних систем і типових процесів діловодства. Для вирішення окреслених завдань було здійснено теоретичний і експериментальний аналіз стану документальних систем і процесів діловодства на прикладі апарату Держплану УРСР. Автори звіту провели розрахунки оптимального режиму роботи довідково-інформаційного апарату, раціональної організації роботи машинописного бюро, чисельності працівників служби діловодства та підрозділів приймання і відправлення кореспонденції, ділянок контролю за виконанням документів, використовуючи системний підхід і математичний апарат теорії масового обслуговування, як такий, що найбільше від-

повідает умовам і специфіці функціонування діловодних процесів планових і господарських органів.

Продовженням інформологічних досліджень було здійснення фахівцями Української філії аналізу потоків управлінської та профільної документації гірничої галузі. Так, у звіті 1967 року за темою “Створення автоматизованої системи оперативного планування і управління виробництвом на Інгулецькому гірничо-збагачувальному комбінаті з використанням математичних методів і засобів обчислювальної техніки”¹⁵ науковці демонструють розроблені алгоритми і машинні програми для оперативного планування і управління виробництвом, а також проведені експериментальні розрахунки з планування виробництва із використанням електронно-цифрових обчислювальних машин (далі – ЕЦОМ) “Мінськ-22”. Крім того, на виконання постанови Ради Міністрів УРСР від 01.12.1965 № 1120¹⁶ було підготовлено пропозиції з удосконалення системи документообігу, а саме: створено інформаційні схеми з урахуванням застосування ЕЦОМ, машинні форми вхідних документів; розроблено методику алгоритмів формування вихідних документів. Автори зазначають, що пропонувані рішення можна використовувати і для інших гірничих підприємств.

У 1968 році було підготовлено звіт за темою “Методичні положення з аналізу організації документування і діловодства в центральному апараті управління”¹⁷, який був присвячений розробленню методів аналізу документальних потоків і діловодства в центральному апараті управління з метою опрацювання великих обсягів інформації, що необхідні ланкам управління для прийняття рішень¹⁸.

На той час у зарубіжній літературі значна увага приділялась питанням застосування методів дослідження операцій і системотехніки до аналізу і організації документальних систем (Х. Г. Гуд, Р. Е. Макол, Р. Грегор, Р. Ван Горн, Д. Мілвард)¹⁹. Зокрема, відомий англійський кібернетик Ст. Бір²⁰ одну зі своїх доповідей присвячує необхідності попереднього обстеження системи методами дослідження операцій, підкреслюючи, що рішення про раціоналізацію тієї чи іншої частини може бути прийняте лише на основі поглибленого аналізу стану всієї системи в цілому, при цьому слід досліджувати не матеріальні потоки, а потоки інформації, що визначають процес.

У Радянському Союзі приділяли певну увагу закордонній теорії керування управлінською інформацією, про що свідчать видання зазначених вище авторів в СРСР. У вітчизняній літературі²¹ та методичних документах²² того часу питання розроблення методик аналізу документальних систем в основному відносили до якоїсь певної галузі чи конкретного завдання. Найчастіше це були методики, пристосовані до вимог обліку документів на підприємстві і методики передпроектного обстеження стану діловодства без їх відношення до функцій апарату, що обстежувався. Проте єдиної методологічної основи так і не було вироблено.

На основі короткого огляду існуючих методів, фахівці Української філії роблять висновок, що існуючі методи, в основному, базувались на уявленні ділових процесів як процесів строго детермінованих, які характеризуються визначеним і незмінним завантаженням співробітників. Проте документально-інформаційна система апарату управління об'єднувала два потоки документальної інформації – як детермінованої, який складається з періодичної обов'язкової документації планового, технічного, звітно-статистичного, фінансового характеру, так і неперіодичної, який утворюється із адміністративної розпорядчої документації органів вищого рівня, листування з підпорядкованими установами, внутрішньої кореспонденції та іншої документації, динаміку виникнення і передавання якої неможливо передбачити.

Фахівці філії роблять висновок, що хоча обидва потоки документації, що проходять через ділові канали, слугують для виконання загальної мети, вони по різному використовуються в управлінні, а тому існуючі методи аналізу їх організації також різні. Ними був розроблений метод, який дозволив враховувати специфічну особливість функціонування системи діловодства, що полягає в наявності неперіодичної складової потоку документації. Цей метод аналізу системи документування був спрямований на виявлення можливостей оптимізації документації з точки зору уніфікації і стандартизації форм документів, а також трафаретизації типових текстів.

Під час дослідження діловодства як системи, автори звіту формулюють основні принципи організації:

1) принцип спеціалізації, що виходить з такого розподілу операцій, при якому досягається можливість централізації однотипних операцій, із застосуванням для їх реалізації різних технічних засобів. Прикладом ефективності централізації операцій є організація диктофонно-машинописних, розмножувальних та інших структурних підрозділів. Підвищенню рівня спеціалізації сприяє не лише централізація однотипних технологічних операцій, але також уніфікація і нормалізація форм документів, методів праці, чітка регламентація обов'язків і відповідальності кожного співробітника;

2) принцип пропорційності, що передбачає пропорційне опрацювання документів у ділових підрозділах. Цього можна досягти за умови укомплектування кадрами у відповідності до нормативів чисельності працівників;

3) принцип паралельності, що передбачає таку організацію системи діловодства, за якої було б можливе паралельне виконання окремих процесів і операцій. Прикладом використання принципу паралельності є розмноження документації і одночасне його відправлення в підрозділи для паралельного опрацювання;

4) застосування принципу прямоточності дасть змогу виключити зворотній рух документації, утворення “петель” і “затопів”;

5) останні два принципи – безперервність і ритмічність, які взаємообумовлені і повинні розглядатися з точки зору імовірного характеру надходження документів.

Діловодні функції, які виконуються на ділянках, визначають характер робіт, необхідних для їх реалізації, і кожна з цих функцій може бути охарактеризована кількісними параметрами, котрі дозволяють оцінити обсяги трудовитрат на їх виконання:

- функція розпорядності (кількість документів за певний проміжок часу – день, місяць, квартал, рік і т.д.);
- функція обліку документів (кількість форм обліку, кількість документів, що враховуються за проміжок часу);
- функція контролю виконання документів (кількість документів, що надходять на контроль за проміжок часу, частота запитів на документи, що знаходяться на контролі);
- функція інформації (швидкість зростання довідкового апарату, частота і характер надходження запитів);
- функція транспортування документів (кількість кінцевих пунктів надходження, загальна кількість кореспонденції);
- функція приймання і відправлення документів (обсяг вхідного і вихідного документообігу за проміжок часу);
- функція виготовлення і розмноження документів (кількість документів, що надходять на розмноження за проміжок часу);
- функція зберігання (кількість справ та документів в них, що надходять в архів на опрацювання і зберігання за проміжок часу).

Виходячи з цього, розроблений метод базується на числових характеристиках потоків документації і тих засобів механізації трудових ресурсів, що є у наявності.

Наступним кроком дослідників було здійснення аналізу інформаційних потоків для планування паливно-енергетичного господарства. В 1969 р. було репрезентовано наукову роботу за темою “Аналіз сучасного стану інформаційних потоків для поточного планування паливно-енергетичного господарства республіки”²³, яку фахівці присвятили дослідженню операцій планування і діючої інформаційної системи для вирішення планово-економічних задач у відділах планування паливної промисловості та електрифікації народного господарства Держплану УРСР. У звіті проаналізовано основні завдання, які вирішувалися в процесі поточного планування у відділах Держплану УРСР, запропонована технологія вирішення окремих важливих завдань з виокремленням найбільш істотних елементів та їх послідовності. Також досліджені існуючі інформаційні зв’язки в структурних підрозділах із зовнішніми організаціями, проаналізовано основні форми вхідних, вихідних і внутрішніх документів з метою розроблення пропозицій з їх удосконалення.

У 1970 р. співробітники філії звітують про виконання теми “Аналіз інформаційно-документальних систем з різних функцій керування на

промислового підприємстві”²⁴. Ця проблематика споріднена із популярним на той час розробленням документальних інформаційно-пошукових систем, що функціонували в межах автоматизованих систем управління. Напрямок дослідження був пов’язаний з розробленням пропозицій для удосконалення документальних систем функціонального призначення і визначення критеріїв, що обумовлювали обсяг, зміст і періодичність надходження інформації, необхідної для управління промисловим підприємством. При встановленні критерію необхідності інформації враховувалося відношення між витратами трудових та матеріальних ресурсів на її отримання і доцільністю та корисністю цієї інформації для реалізації управлінських дій.

Основним об’єктом дослідження був Київський машинобудівний завод “Стройдормаш”. Крім цього, було проаналізовано питання інформаційного забезпечення керівництва в умовах діючих автоматизованих систем управління (АСУ) на машинобудівних заводах “Фрезер” (м. Москва), “Красний пролетарій” (м. Москва), ім. 15-річчя ЛКСМУ (м. Донецьк).

На прикладі результатів аналізу організаційної структури апарату управління заводу “Стройдормаш” дослідниками було визначено функції управління структурними підрозділами підприємства, розглянуто форми документації і системи економічних показників, що використовуються в процесі управління, умовно виокремлені взапов’язані етапи процесу управління виробництвом (організація, планування, контроль, регулювання) і розглянуто систему інформаційного забезпечення керівництва. За результатом вивчення комплексу завдань, які вирішувались в системі машинобудівних підприємств, дослідники дійшли висновку про недостатнє використання обліку в організації оперативного контролю за ходом виробничого процесу і господарської діяльності на підприємстві. Обґрунтований вибір комплексу контрольованих показників був основою розроблення оптимальної інформаційної системи, яка набувала особливого значення при застосуванні АСУ.

У цьому ж році спільно з Обчислювальним центром Держплану УРСР фахівцями Філії був складений звіт за темою “Технічний проект автоматизованої системи збору, накопичення і оновлення нормативної інформації на рівнях: підприємство – республіканське міністерство – держплан союзної республіки”²⁵. У результаті було вироблено схему єдиної автоматизованої системи нормативів для республіки, що розроблена на основі функціонального підходу і розглядалася авторами як складова частина системи більш високого рівня. Дослідження враховувало інформаційний і функціональний аспекти управління виробництвом, способи формування і опрацювання інформації з використанням технічних засобів. Проект створювався з метою упорядкування нормативної інформації, прискорення її опрацювання на всіх рівнях управління, що дозволяло

скоротити зайві ланки управління та забезпечити стійкий економічний ефект. Матеріали досліджень слугували вихідною базою для більш широкого узагальнення даних на прикладі установ вищого рівня з наступним проектуванням цієї бази на роботу системи управління народним господарством²⁶.

Подальші дослідження науковців Філії були спрямовані на удосконалення і створення системи уніфікованих форм первинної і планової документації, що були адаптовані для опрацювання на обчислювальних машинах. Звіт 1972 р. за темою “Система економіко-статистичної інформації і уніфікація документації для планування і аналізу виконання народногосподарських планів”²⁷ був створений з метою уніфікації форм планової документації. Робота з уніфікації форм здійснювалася в два етапи. На першому етапі були обрані об’єкти дослідження, проаналізована наявна документація для складення проекту плану на 1972 р., здійснений її порівняльний аналіз з уніфікованими формами Держплану СРСР і виявлені відхилення від уніфікованих форм. Робота на цьому етапі закінчувалася розробленням табелів уніфікованих форм планової документації по республіканським міністерствам. Закінчення робіт з уніфікації планувалося після отримання зауважень від Держплану УРСР на таблиць уніфікованих форм.

Продовженням досліджень планової документації як складової частини документально-інформаційних потоків системи управління народним господарством були здійснені в 1973–1974 рр. звіти за темами “Пропозиції для удосконалення форм первинної і планової документації і впровадження їх в практику планування в зв’язку зі створенням АСПР, ГАСУ і АСУП”²⁸ та “Пропозиції з удосконалення планової документації і впровадження їх у практику планування АСПР”. Вони були присвячені розробленню та запровадженню технічного проекту інформаційного забезпечення автоматизованої системи планових розрахунків. Основні пропозиції були узагальнені за такими напрямками: забезпечення односторонності структури документів, що дозволить формально її описати; присвоєння шифрів всім необхідним в процесі машинного оброблення ознакам, що визначають документи та строки, з виокремленням в документах спеціальних місць для запису шифрів і контрольних сум; розміщення в документах відомостей, що повинні вводитися в електронно-обчислювальні машини таким чином, щоб дати можливість операторам легко їх сприймати і виокремлювати із загальної кількості. За результатами досліджень були розроблені разом з галузевими науково-дослід-

---

* АСПР – автоматизована система планових розрахунків, ГАСУ – галузева автоматизована система управління, АСУП – автоматизована система управління підприємством.

ними республіканськими міністерствами “Галузеві методичні вказівки з удосконалення системи планової документації в умовах функціонування АСУ, ГАСУ і АСПР”. Подальше удосконалення планувалося здійснювати на основі їх експериментальної перевірки з урахуванням досвіду проектування і введення в дію відповідних автоматизованих підсистем планових розрахунків, включаючи галузеві.

Таким чином, можемо констатувати, що дослідники Української філії здійснювали дослідження документальних потоків органів державного управління, установ та організацій з метою розроблення методик для опрацювання значних обсягів інформації, які необхідні ланкам управління для прийняття рішень. Для цього вони визначили форми переведення різноманітних документальних потоків установ та організацій до уніфікованих видів, описавши основні принципи та функції організації системи діловодства. Було також виокремлено основні типи інформації, що підлягали опрацюванню, а потім для кожного типу було запропоновано унікальний алгоритм опрацювання.

Однак можна припустити, що інноваційні розробки науковців Філії не знайшли належного застосування в установах УРСР через слабку матеріально-технічну базу реалізації планів впровадження автоматизованих систем управління та виробництва. Ці розробки залишилися цікавими історичними документами, що свідчать про спробу застосування інформаційних методів під час автоматизації діловодних процесів, підготовки та функціонування документації в умовах автоматизації виробництва.

---

¹ *Бездрабко В.В.* Документознавство в Україні: інституціоналізація та сучасний розвиток: [монографія]. – К.: Четверта хвиля, 2009. – С. 17.

² *Кулешов С., Загорецька О.* З історії документознавства в Україні // Студії з архівної справи та документознавства / Держкомархів України, УНДІАСД; [редкол.: І. Б. Матяш (голов. ред.) та ін.]. – К., 2008. – Т. 16. – С. 78.

³ *Чурсин Н. Н.* Популярная информатика. – К.: Техніка, 1982. – С. 14.

⁴ *Соколов А. В., Манкевич А. И.* Социальная информатика и библиотечно-библиографические дисциплины // Социальные проблемы информатики: Сб. статей / ЛГИК им. Н. К. Крупской. – Л., 1974. – С. 4.

⁵ *Сифоров В. И.* Наука об информации. – Вестник АН СССР. – 1974. – № 3. – С. 12.

⁶ *Сифоров В. И.* Методологические вопросы науки об информации. – Вопросы философии. – 1974. – № 7. – С. 109.

⁷ *Урсул А. Д.* Социальная информатика: две концепции развития // НТИ. – 1990. – Сер. 1. – № 1. – С. 3.

⁸ *Извозчиков В. А.* Этимология и смысл понятия “информология” // Наука и школа. – 2005. – № 1. – С. 25; *Коган В. З.* Организация и методика информационной работы // НТИ. – 1998. – сер. 1. – № 5. – С. 1–12; *Мокий В. С.* Информологическая конструкция гармонического образования // Библиотека RIN.RU // <http://lib.rin.ru/doc/i/82206p3.html>; *Оробинский А. М.* Информационно-

педагогическая компетентность преподавателя вуза : Дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 : Ростов н/Д, 2001. – 172 с.

⁹ Воробьев Г. Г., Канцлерис А. К. К определению понятия “документ” // Сов. архивы. – 1972. – № 2. – С. 67–69.

¹⁰ Кулешов С. Г. Документознавство: Історія. Теоретичні основи / УНДІАСД, ДАККіМ. – К., 2000. – С. 33.

¹¹ ЦДАВО України, ф. 5121, оп. 1, історична довідка. арк. 1.

¹² ЦДАВО України, ф. 5121, оп. 1, спр. 1; Там само, спр. 6; Там само, спр. 7; ЦДАВО України, ф. 5121, оп. 2, спр. 28; Там само, спр. 29; Там само, спр. 30; Там само, спр. 31; Там само, спр. 47; Там само, спр. 48; Там само, спр. 53; Там само, спр. 54; Там само, спр. 69; Там само, спр. 81.

¹³ ЦДАВО України, ф. 5121, оп. 2, спр. 123.

¹⁴ Там само, арк. 5.

¹⁵ ЦДАВО України, ф. 5121, оп. 2, спр. 57.

¹⁶ Там само, арк. 7.

¹⁷ ЦДАВО України, ф. 5121, оп. 2, спр. 89.

¹⁸ Там само, арк. 5–8.

¹⁹ Гуд Х. Г., Макол Р. Э. Системотехника / введение в проектирование больших систем/, пер. с англ. “Советское радио”, М., 1962.; Грегор Р., Ван Горн Р. Системы автоматической обработки данных. Пер. с англ. М., 1965.

²⁰ Бир, Ст. Кибернетика и управление производством, пер. с англ. “Физматгиз”, М., 1963.

²¹ Исаков В. И., Королев М. А. Основы проектирования механизации учетно-плановых работ. “Статистика”, М., 1965.; Королев М. А. Обработка экономической информации на ЭВМ /теоретические вопросы/ “Экономика”, М., 1964.

²² Методические указания по обследованию существующих потоков информации в основных отраслях народного хозяйства. Ч. 1, 2. НИИ ЦСУ СССР, М., 1965.; Методика анализа систем управления и информации на промышленных предприятиях. ЦЭМИ, АН СССР, 1965.; Методика предпроектного обследования промышленных предприятий и органов руководства ими с целью определения объема и состава работ по установлению рациональной системы управления, Отчет по теме 22-65 НИИ экономики и организации производства МИЭИ, 1965.; Методика предпроектного обследования организации делопроизводства МИИ, 1965.; Методическая программа исследования делопроизводства в министерствах и центральных ведомствах. ВНИИДАД, М, 1967.

²³ ЦДАВО України, ф. 5121, оп. 2, спр. 125.

²⁴ ЦДАВО України, ф. 5121, оп. 2, спр. 156.

²⁵ ЦДАВО України, ф. 5121, оп. 2, спр. 160.

²⁶ Там само, арк. 1.

²⁷ ЦДАВО України, ф. 5121, оп. 2, спр. 200.

²⁸ ЦДАВО України, ф. 5121, оп. 2, спр. 236.

На основе проведенного историографического анализа научной продукции Украинского филиала научно-исследовательского института планирования и нормативов при Госплане СССР в г. Киеве освещаются информологические подходы к усовершенствованию комплексной системы планомерного развития управления народного хозяйства, в том числе с использованием средств авто-

матизации, на примере документальных информационных потоков Укрсовнархоза, Совета Министров УССР, научных учреждений и других заведений.

Ключевые слова: информация; информология; документалистика; дело-производство; управленческое документоведение; документальные потоки; оптимизация управления.

On the basis of the historiography analysis of the scientific production of Ukrainian branch of Research Institute of Plans and Standards of the USSR State Planning Committee in Kiev are highlighted the informology approaches of improving the systematic development of a comprehensive system of national economy, including the use of automation on the example of documentary information flows of Ukrainian Council of National Economy (Ukradnarhosp), the Council of Ministers of USSR, scientific and other institutions.

Keywords: words; information; documentalistyca; record keeping; managerial document studying; document flows; management effectiveness.